

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України «Про внесення зміни до Закону України про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори»

1. Мета

МОЗ розробило проєкт Закону України «Про внесення зміни до Закону України про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» (далі – Законопроект), на виконання протокольного рішення Міжвідомчої робочої групи МОЗ України з питань удосконалення нормативно-правових актів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, протидії їх незаконному обігу від 11 червня 2021 року та з метою внесення зміни до визначення аналогів наркотичних засобів і психотропних речовин, оскільки визначити психоактивну дію аналогів на організм людини у деяких випадках неможливо без проведення експерименту над людиною.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Відповідно до статті 1 Закону України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» аналоги наркотичних засобів і психотропних речовин - заборонені до обігу на території України речовини синтетичні чи природні, не включені до Переліку, хімічна структура та властивості яких подібні до хімічної структури та властивостей наркотичних засобів і психотропних речовин, психоактивну дію яких вони відтворюють.

Станом на сьогодні аналоги, які виявлялись на території України включались до Переліку, але така процедура не лише затягнута в часі, а й не відповідає міжнародній практиці.

Оскільки, для визнання аналогом, речовина має відповідати двом кваліфікаційним вимогам: мати подібну структуру до хімічної структури наркотичного засобу чи психотропної речовини; відтворювати їх психоактивну дію на організм людини, висновки щодо цих двох кваліфікаційних вимог мають готуватись фахівцями відповідних установ.

А саме, відповідно до статті 7 «Суб'єкти судово-експертної діяльності» Розділу I «Загальні положення» Закону України «Про судову експертизу», це фахівці, що здійснюють судово-експертну діяльність у відповідних галузях.

Беручи до уваги, що серед переліку установ зазначених у цій статті Закону «Про судову експертизу», є такі що наділені повноваженнями здійснювати дослідження хімічної структури будь-якої речовини на предмет відповідності наркотичному засобу чи психотропній речовині, у тому числі їх аналогів, а також такі що наділені повноваженнями досліджувати питання відтворення їх психоактивної дії на організм людини, питання підготовки висновків щодо хімічної структури досліджуваної речовини лежить на судово-експертних установах, а питання підготовки висновків щодо психоактивної цієї речовини на – МОЗ.

При цьому, відповідно до підпункту бб пункту 3 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 липня 2014 року № 228 Міністерство юстиції України забезпечує «ведення Державного реєстру атестованих судових експертів та Реєстру методик проведення судових експертиз.».

Підставою включення до Переліку аналогів наркотичних засобів та психотропних речовин є наявність двох вказаних вище позитивних висновків.

Оскільки, статею 45 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» застосування медико-біологічних експериментів на людях допускається із суспільно корисною метою за умови їх наукової обґрунтованості, переваги можливого успіху над ризиком спричинення тяжких наслідків для здоров'я або життя, гласності застосування експерименту, повної інформованості і вільної згоди повнолітньої дієздатної фізичної особи, яка підлягає експерименту, щодо вимог його застосування, а також за умови збереження в необхідних випадках лікарської таємниці, то визначення психоактивну дію аналогів на організм людини у деяких випадках неможливо без проведення експерименту над людиною.

3. Основні положення проєкту акта

Законопроєктом пропонується внести зміну до абзацу другого частини першої статті 1 Закону України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори».

4. Правові аспекти

У даній сфері суспільних відносин діють такі нормативно-правові акти:

Єдина конвенція про наркотичні засоби 1961 року, Конвенція про психотропні речовини 1971 року, Конвенція ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин 1988 року.

Кримінальний кодекс України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Закон України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори», Закон України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними», Закон України «Про лікарські засоби», Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», постанова Кабінету Міністрів України від 06 травня 2000 року № 770 «Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація Законопроєкту не потребує фінансування з державного та/або місцевого бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Законопроєкт потребує проведення публічних консультацій з громадськістю.

Законопроєкт не стосується питань соціально-трудової сфери, функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної.

Законопроєкт не потребує погодження із уповноваженими представниками всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування

чи відповідними органами місцевого самоврядування, уповноваженими представниками всеукраїнських профспілок, їх об'єднаннями та всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців, Уповноваженим Президента України з прав людей з інвалідністю, Урядовим уповноваженим з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнськими громадськими організаціями осіб з інвалідністю, їх спілками, Уповноваженим із захисту державної мови.

Законопроект не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

Законопроект потребує погодження з Міністерством фінансів України, Міністерством економіки України, Міністерством цифрової трансформації України, Службою безпеки України, Міністерством внутрішніх справ України, Національною поліцією України, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Адміністрацією Державної прикордонної служби України, Державною службою України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, Державною регуляторною службою України та Державною митною службою України.

Законопроект потребує проведення правової експертизи в Міністерстві юстиції України.

7. Оцінка відповідності

Законопроект не містить положень, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції; прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод; впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; не містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією; не створюють підстав для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводилась.

Законопроект потребує направлення до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

Законопроект потребує направлення до Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів для проведення експертизи на відповідність зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, у тому числі міжнародно-правовим, та праву Європейського Союзу (acquis ЄС).

8. Прогноз результатів

Реалізація Законопроекту не матиме впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення

атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Прийняття Законопроекту позитивно вплине на заборону обігу на території України аналогів наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів.

Вплив на інтереси заінтересованих сторін

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акту на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	Позитивний	Забезпечення дотримання вимог законодавства в частині здійснення діяльності з протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів
Громадяни	Позитивний	Вирішення питання громадського правопорядку.

Міністр охорони здоров'я України

Віктор ЛЯШКО

«___» _____ 2021 р.